

DEZVOLTARE REGIONALĂ

Casă de cultură modernă, în „satul cu proiecte”

Băhrinești, Florești, 11 august 2013. Primăria Băhrinești a organizat evenimentul festiv de inaugurare a casei de cultură din localitate. Agenția de Dezvoltare Regională Nord a contribuit la renovarea edificiului de cultură prin implementarea proiectului de dezvoltare regională „Intersecții culturale”, proiect ce se înscrie în prioritatea 3 a Strategiei de Dezvoltare Regională Nord - îmbunătățirea factorilor de mediu și a atractivității turistice.

” Proiectul de renovare a casei de cultură din Băhrinești este un bun exemplu pentru foarte multe localități din republică. Se știe că dezvoltarea armonioasă a unei regiuni poate fi doar în contextul dezvoltării sectorului economic. Dar avem nevoie și de cultură, un segment important, ce poate asigura, în mare măsură, eficiența proiectelor pe care le implementăm, astfel încât cetățenii să aprecieze și din alt punct de vedere munca celor care reușesc să facă lucruri frumoase. La Băhrinești avem un proiect de succes, un proiect ce ar putea face mai atractivă

localitatea pentru turiști”, a menționat directorul ADR Nord, Ion Bodrug.

Primarul de Băhrinești, Feodosia Bunescu, susține că bugetul proiectelor de la Băhrinești este, în acest an, de două ori mai mare decât bugetul satului în general, de aceea Băhrinești mai este numit și „satul cu proiecte”.

Instituția de cultură va putea aduna toate generațiile din sat, întrucât este dotată cu o sală pentru concerte și una de calculatoare, hotel și restaurant.

În acest număr:

Vizită de lucru în Letonia 2-4

Membrii Consiliilor Regionale pentru Dezvoltare se vor implica mai activ în activitatea 5

Impactul proiectului „Intersecții culturale”, evaluat de către specialiștii MDRC și ADR Nord 6

Curs de instruire pentru jurnaliști: „Dezvoltarea regională – de la politici ambițioase la impact 7

La Sângerei a fost inaugurat un incubator de afaceri 8

Lucrătorii migranți și rudele acestora sunt invitați să aplice la Programul „PARE 1+1” 9

Vizite de monitorizare în cadrul proiector de dezvoltare regională în Regiunea Nord 10-12

Dezvoltarea regională a Letoniei, exemplu pentru Republica Moldova

Sedință de lucru la Ministerul Protecției Mediului și Dezvoltării Regionale (VARAM)

Letonia, 27 iulie - 1 august 2013. Un grup de specialiști de la Agenția de Dezvoltare Regională Nord (ADR Nord) a efectuat o vizită de studiu în Letonia în vederea preluării experienței în domeniul elaborării documentelor strategice. Astfel, partenerii de dezvoltare din cadrul Ministerului Protecției Mediului și Dezvoltării Regionale (VARAM) din Letonia au oferit asistență specialiștilor ADR Nord în procesul de elaborare a Strategiei de Dezvoltare Socio-Economică a Regiunii de Dezvoltare Nord pentru perioada 2014-2020.

Reprezentanții ADR Nord care au participat în cadrul vizitei sunt directorul ADR Nord, Ion Bodrug, șefa Secției planificare strategică și programare, Inga Cojocar, și specialiștii în probleme strategice și planificare Ala Cucu și Vitalie Rusu. De asemenea, la vizita de lucru au mai participat șeful Direcției politică și cooperare regională a Ministerului Dezvoltării Regionale și Construcțiilor, Dorin Andros, și directorul „Megapolis” FM Bălți, Iurie Dondea.

Cu ocazia vizitei de lucru, au fost organizate discuții și vizite în mai multe localități din Letonia. Experiența din Letonia, susțin specialiștii ADR Nord, va duce la îmbunătățirea procesului de planificare strategică în Regiunea de Dezvoltare Nord a Republicii Moldova. De asemenea, în rezultatul vizitei de lucru, specialiștii în probleme strategice și planificare de la ADR Nord își vor îmbunătăți experiența în privința elaborării documentelor strategice de planificare a dezvoltării regionale la nivel local și regional și vor studia cele mai importante exemple ale politicii policentrice de dezvoltare a Letoniei, în special dezvoltarea orașelor.

Specialiștii ADR Nord consideră că dezvoltarea localităților din Letonia poate fi un exemplu reușit pentru localitățile din Republica Moldova, iar bunele practici și politicile de dezvoltare socio-economică vor servi ca bază în procesul de elaborare a Strategiei de Dezvoltare Socio-Economică a Regiunii de Dezvoltare Nord pentru perioada 2014-2020.

Începutul procesului de elaborare a Strategiei de Dezvoltare Socio-Economică a Regiunii de Dezvoltare Nord a fost marcat de organizarea Conferinței Internaționale cu genericul „Oportunități de dezvoltare socio-economică a Regiunii de Dezvoltare Nord, până în anul 2020”, eveniment ce a avut loc în intervalul 21-22 mai curent, în municipiul Bălți. E de notat că organizarea conferinței a fost asistată de către partenerii ADR Nord din cadrul Ministerului Protecției Mediului și Dezvoltării Regionale din Republica Letonă, a căror anterioară contribuție la revizuirea Strategiei de Dezvoltare Regională Nord (SDR Nord), lansată în cadrul evenimentului, a fost substanțială.

” Strategia de Dezvoltare Socio-Economică a Regiunii de Dezvoltare Nord pentru perioada 2014-2020 nu are să aducă decât plus valoare Regiunii de Dezvoltare Nord. Sunt sigur că demersul de a cupla mecanismele de dezvoltare ale Regiunii Nord la mecanismele europene va produce roade în perioada următoare”.

Ion Bodrug,
Director ADR Nord

Vizită de lucru în Letonia pe tema elaborării Strategiei de Dezvoltare Socio-Economice a Regiunii de Dezvoltare Nord

VENTSPILS

La Duma orașului Ventspils, directorul ADR Nord, Ion Bodrug, s-a interesat despre corelarea politicilor naționale cu elaborarea planurilor strategice regionale și locale. În acest scop, sunt elaborate aproximativ 600 de variante ale planului de dezvoltare strategică, ce se discută nu numai cu reprezentanții ministerelor, dar și cu locuitorii, care participă activ la viața socială a localității. La această etapă, colaboratorii Dumei se află în procesul de elaborare a planului de dezvoltare strategică a orașului Ventspils pentru perioada 2014-2020. Planificarea se axează pe surse europene.

Totodată, reprezentanții Dumei au prezentat delegației din Republica Moldova proiectele de succes implementate în localitate, finanțate din fondurile europene.

Echipa ADR Nord a mai vizitat, cu acest prilej, Parcului Tehnologic din Ventspils, care furnizează servicii necesare pentru dezvoltarea întreprinderilor din industria tehnologiilor de vârf în regiune.

Cu o populație de cca 44 mii de locuitori, Ventspils este unul dintre cele 7 orașe independente ale Letoniei, orașe ce au administrație separată de cea a raionului înconjurător.

KULDĪGA

La Primăria orașului Kuldīga, delegația din Republica Moldova s-a documentat despre un șir de proiecte de restaurare a orașului și de promovare a turismului, proiecte finanțate din surse europene. Kuldīga este un mic oraș din regiunea Kurzeme, în apropiere de Ventspils și situat la o distanță de 150 km de capitala Riga. Kuldīga poate fi considerat standardul orașului clasic leton, ce păstrează legătura cu timpul și atmosfera autentică. Principala atracție în Kuldīga este cascada cea mai lată din Europa, Ventas Rumba (249 m), și podul peste ea. Orașul Kuldīga este renumit pentru festivalurile originale.

VARAM

În cadrul unei ședințe de lucru la Ministerul Protecției Mediului și Dezvoltării Regionale (VARAM), la care a participat și vicesecretarul de stat din cadrul VARAM, Ilona Raugze, s-a discutat despre metodele contemporane de implicare a locuitorilor în procesul de dezvoltare regională, precum și despre metodele inovative de planificare. Acest subiect a fost prezentat de către un expert în metode de gândire creativă, care a prezentat un șir de exemple și metode inovative de dezvoltare a businessului mic și mijlociu, precum și metode de dezvoltare a unei localități.

Totodată, în incinta VARAM s-a mai discutat despre dezvoltarea teritoriului din punct de vedere al antreprenorului, precum și despre implicarea tineretului în procesul de luare a deciziilor în contextul dezvoltării regionale.

Vizită de lucru în Letonia pe tema elaborării Strategiei de Dezvoltare Socio-Economice a Regiunii de Dezvoltare Nord

SIGULDA

La Primăria orașului Sigulda, delegația din Regiunea de Dezvoltare Nord a Republicii Moldova s-a interesat despre proiectele din domeniul turismului și despre dezvoltarea orașului. Au fost vizitate castelul din Sigulda, Parcul Național, rezervații naturale, parcuri de distracții, Muzeul Rezervației Naturale Turaida etc.

ALOJA

Cu ocazia vizitei în Alojja, specialiștii ADR Nord s-au interesat perspectivele de dezvoltare ale orașului, după care au vizitat întreprinderea „Aloja Starkelsen”, reprezentanță a unui concern suedez. Rulajul întreprinderii este de 5,4 mln. de euro pe an, cu capital uman de peste 50 de oameni. Activitatea se axează pe producerea produselor alimentare, în special extrase din cartof, pentru export în SUA și Europa.

Reprezentantul administrației companiei a explicat directorului ADR Nord, Ion Bodrug, de ce transportarea materiei prime din Republica Moldova nu este avantajoasă, întrucât cartoful trebuie să fie proaspăt, iar drumul și transportarea acestora ar putea acționa nefavorabil asupra calității produselor finale. Astfel, întreprinderea este asigurată cu materie primă de la producătorii autohtoni, în baza relațiilor de parteneriat.

Delegația moldovenească a vizitat gospodăriile țărănești „Terandini”, ce se ocupă de cultivarea cartofului ca materie primă pentru producerea crohmalei și, respectiv, și „Zielcalni”, gospodărie biologică și de sănătate, menținută de o familie din 2 persoane, care cultivă aproximativ 30 de soiuri de arbori și arbuști pe o suprafață de 2,5 ha de pământ.

În Alojja, specialiștii ADR Nord au mai vizitat școala și școala muzicală din localitate, un centru sportiv și Centrul informativ turistic din Alojja, precum și stația de epurare a apei și întreprinderea de aprovizionare cu apă și canalizare, proiect finanțat din fondurile Uniunii Europene prin intermediul VARAM.

La finalul vizitei, directorul ADR Nord l-a invitat oficial pe președintele municipalității Alojja să viziteze Regiunea de Dezvoltare Nord a Republicii Moldova.

DEZVOLTAREA REGIONALĂ A LETONIEI, EXEMPLU PENTRU REPUBLICA MOLDOVA

Membrii Consiliilor Regionale pentru Dezvoltare se vor implica mai activ în activitatea Agențiilor de Dezvoltare Regională

Bălți, 20 august 2013. Specialiștii în planificare strategică de la Agențiile de Dezvoltare Regională (ADR) Nord, Centru și Sud, precum și reprezentanți de la Ministerul Dezvoltării Regionale și Construcțiilor (MDRC) și Agenția de Cooperare Internațională a Germaniei (GIZ) s-au reunit în cadrul unei mese rotunde pe tema organizării procesului de dezvoltare a capacităților membrilor Consiliilor Regionale pentru Dezvoltare (CRD) Nord, Centru și Sud din Republica Moldova. Evenimentul a fost organizat de ADR Nord, cu suport financiar din partea GIZ.

Masa rotundă, a treia de acest fel, a avut drept scop stabilirea acțiunilor comune privind modul de dezvoltare a capacităților membrilor CRD în domeniul dezvoltării regionale, în cadrul atelierelor de lucru din lunile octombrie-noiembrie a.c., organizate cu suportul MDRC, ADR și GIZ.

Participanții la masa rotundă au discutat, timp de câteva ore, despre elaborarea unui plan comun de acțiuni pentru organizarea primului eveniment privind dezvoltarea capacităților CRD și stabilirea subiectelor ce vor fi puse în discuție în cadrul primului atelier. Totodată, specialiștii în planificare strategică au stabilit, în comun, responsabilitățile pentru organizarea evenimentelor ce vor urma.

Întrucât cele două structuri regionale, ADR și CRD se completează reciproc la nivel conceptual și operațional, succesul politicii de dezvoltare regională depinde în mare măsură de funcționarea eficientă a CRD, structură ce trebuie să se bazeze pe o conlucrare strânsă și proactivă cu ADR, cu autoritățile publice locale, societatea civilă și mediul privat.

O analiză a activității CRD relevă că interesul și implicarea acestuia în exercitarea drepturilor și atribuțiilor sale este neuniformă. Printre punctele slabe în activitatea CRD este faptul că această structură se limitează deseori la aprobarea formală a documentelor propuse de ADR, intervine extrem de rar în elaborarea documentelor de politici regionale și nu participă activ în planificarea anuală a activității ADR. Totodată, mulți membri CRD întâmpină dificultăți în înțelegerea modalităților concrete de îndeplinire a atribuțiilor lor și a posibilităților de interacțiune cu ADR și cu alți factori interesați din regiune.

Eîmbucurător faptul că rezultatele unui sondaj efectuat de GIZ în luna februarie 2013 arată disponibilitatea și interesul membrilor CRD pentru participarea la instruirii de dezvoltare a capacităților în domeniul dezvoltării regionale. Temele ce au generat cel mai mare interes din partea membrilor CRD se referă la rolul CRD în țările europene și la metodele de promovare a conceptelor de dezvoltare regională. În total, 95% și, respectiv, 84% din respondenți și-au exprimat dorința de a participa la sesiuni de instruire pe aceste teme.

Șefa secției planificare strategică de la ADR Nord, Inga Cojocar, susține că există un potențial semnificativ pentru amplificarea rolului CRD în dezvoltarea regională și consolidarea capacităților membrilor acestuia. Astfel, sunt binevenite măsurile de sporire a responsabilității membrilor CRD față de dezvoltarea regiunilor din Republica Moldova și de intensificare a conlucrării cu ADR-urile, drept model servind bunele practici din țările Uniunii Europene.

Considerăm că, în rezultatul implementării programului de dezvoltare a capacităților, membrii CRD din Republica Moldova vor participa activ la planificarea activităților ADR-urilor.

CRD este o structură regională deliberativă, fără personalitate juridică, constituită în vederea elaborării, coordonării și monitorizării politicii de dezvoltare regională la nivelul regiunilor de dezvoltare. În componența CRD intră președinții raioanelor și câte un reprezentant al asociațiilor de primari, societății civile și sectorului privat din fiecare raion și/sau municipiu. În prezent, membrii CRD își exercită atribuțiile cu titlu gratuit.

Impactul proiectului „Intersecții culturale”, evaluat de către specialiștii MDRC și ADR Nord

Băhrinești, Florești, 6 august 2013. Specialiști de la Ministerul Dezvoltării Regionale și Construcțiilor (MDRC) și Agenția de Dezvoltare Regională Nord (ADR Nord) au evaluat impactul și durabilitatea proiectului „Intersecții culturale”, finanțat din Fondul Național pentru Dezvoltare Regională și implementat de Agenția de Dezvoltare Regională Nord (ADR Nord).

La fața locului, cu ocazia vizitei de monitorizare efectuată în satul Băhrinești, raionul Florești, au participat Violeta Evtodienco, șefa Secției statistice regionale din cadrul MDRC, și Daniela Olaru, specialist principal din cadrul aceleiași secții, precum și Constantin Bândiu, șeful Secției management proiecte din cadrul ADR Nord, care au monitorizat lucrările, serviciile și bunurile achiziționate în cadrul proiectului.

În rezultatul acestei evaluări, responsabilii de la MDRC urmează să elaboreze un raport de monitorizare și evaluare a impactului și a durabilității proiectului. Documentul va conține observații și recomandări de care se va ține cont în procesul de implementare a unor proiecte similare.

Pentru acest proiect, din FNDR, au fost alocați 1.255,4 de mii de lei. În rezultatul implementării proiectului „Intersecții culturale”, Casa de Cultură din Băhrinești este conectată la sursa de energie electrică, iar platforma din fața clădirii este pavată. Pentru lucrarea „Efectuarea lucrărilor de amenajare a teritoriului aferent Casei de Cultură din satul Băhrinești, raionul Florești” au fost cheltuiți 658.964,29 de lei, bani alocați din FNDR. De asemenea, tot din sursele financiare ale FNDR, s-au achiziționat următoarele bunuri: mobilier, obiecte de uz gospodăresc, echipament tehnic și tehnică de calcul. Menționăm însă că proiectul din Băhrinești este cofinanțat, în cadrul proiectului „Lucrări de reparație la Centrul Cultural Comunitar”, de Fondul de Investiții Sociale din Moldova cu 1.293,2 de mii de lei.

Potrivit unor date, 15 din cele 56 de case de cultură din raionul Florești au nevoie de reparații capitale.

Ede menționat că bugetul proiectului de renovare a casei de cultură din Băhrinești se ridică la peste 3 milioane 200 de mii de lei, bani proveniți atât din sursele FNDR, cât și din alte surse.

Curs de instruire pentru jurnaliști: „Dezvoltarea regională – de la politici ambițioase la impact social și subiect de știre”

Ministerul Dezvoltării Regionale și Construcțiilor (MDRC) în parteneriat cu Agenția de Cooperare Internațională a Germaniei (GIZ) a prezentat rezultatele, provocările și perspectivele dezvoltării regionale în Republica Moldova, în cadrul unui curs de instruire, organizat în perioada 1-3 august 2013.

„Dezvoltarea regională - de la politici ambițioase la impact social și subiect de știre” este genericul evenimentului ce a reunit un grup de jurnaliști, reprezentanți ai instituțiilor instituțiilor mass-media regionale și republicane, și are drept scop prezentarea obiectivelor și provocărilor implementării proiectelor de dezvoltare regională în localitățile republicii, analiza derulării procesului de dezvoltare regională, precum și promovarea practicilor europene de îmbunătățire a condițiilor de trai prin prisma dezvoltării regionale.

Ministrul Dezvoltării Regionale și Construcțiilor, Marcel Răducan, a vorbit despre rolul și importanța dezvoltării regionale în țara noastră, despre cum a început acest proces și care sunt obiectivele MDRC la acest capitol. Oficialul a trecut în revistă prioritățile proiectelor de dezvoltare regională, rolul Agențiilor de Dezvoltare Regională Nord, Centru și Sud în regiuni. În acest context, ministrul a mulțumit Agenției de Cooperare Internațională a Germaniei (GIZ), partener de dezvoltare al MDRC, pentru susținerea în promovarea domeniului dezvoltării regionale în țara noastră.

Totodată, ministrul a precizat că este important să prezentăm domeniul vizat cu succese și lacune, astfel încât toți actorii implicați în promovarea dezvoltării regionale în Republica Moldova să conștientizeze că durabilitatea și eficiența proiectelor au la bază o cooperare, colaborare și comunicare eficientă, iar instituțiile de presă au rolul de a urmări dacă acest proces este transparent și fiecare își onorează atribuțiile.

La rândul său, Philipp Johannsen, reprezentant de țară al GIZ și managerul proiectului „Modernizarea serviciilor publice locale în republica Moldova”, a subliniat rolul comunicării publice pentru a stimula participarea cetățenilor: „Proiectele de dezvoltare regională pot avea succes doar dacă cetățenii, care sunt clienții serviciilor locale, sunt implicați, își achită facturile la timp și monitorizează calitatea serviciilor prestate. Rolul jurnaliștilor este de a intermedia comunicarea dintre autorități și cetățeni și de a veghea asupra corectitudinii utilizării investițiilor”.

Din partea ADR Nord, la eveniment au participat Liuba Băbălău, specialist în elaborarea, implementarea și monitorizarea proiectelor, și Ion Urușciuc, specialist în comunicare. Specialiștii ADR Nord au prezentat jurnaliștilor informații despre implementarea proiectelor de dezvoltare regională și despre promovarea regiunilor de dezvoltare.

Agenda seminarului întrunește sesiuni în plen, dezbateri, exerciții individuale și în grup, inclusiv vizite în localitățile unde au fost sau sunt în implementare proiecte de dezvoltare regională.

La atelierul de lucru au participat 20 de reprezentanți ai instituțiilor de presă din țară, funcționari de la MDRC, reprezentanți GIZ și specialiști în comunicare.

La Sângerei a fost inaugurat un incubator de afaceri

Sângerei, 8 august 2013. A fost inaugurat încă un incubator de afaceri în Regiunea de Dezvoltare Nord. Incubatorul de Afaceri din Sângerei este al 5-lea de acest gen în Republica Moldova, creat în baza unui proiect al Uniunii Europene în valoare de 7 milioane de lei.

La ceremonia de inaugurare au participat prim-ministrul Iurie Leancă, șeful Delegației Uniunii Europene în Republica Moldova, Dirk Shuebel, reprezentanții autorităților publice centrale și locale și oameni de afaceri. La eveniment au participat și directorii ADR Nord, Ion Bodrug, și ADR Sud, Maria Culeșov.

„Cea mai mare problemă a Republicii Moldova, cu părere de rău, este sărăcia. Trebuie să combatem acest fenomen, însă o putem face prin crearea locurilor de muncă. Sunt foarte fericit că, prin acest incubator de afaceri, peste o sută de persoane vor fi angajate”, a declarat prim-ministrul Iurie Leancă.

Potrivit Ministerului Economiei, Incubatorul de Afaceri din Sângerei va găzdui 20 de companii și va crea 100 de noi locuri de muncă. Pentru început, cel puțin 30% din rezidenți vor fi orientați spre producere, iar 70% vor lucra în piața serviciilor, cum ar fi contabilitate, servicii de consultanță în afaceri etc.

„Condițiile de activitate oferite de incubatorul de afaceri, printre care plata de arendă în mărime de 30% din prețul de piață, servicii de consultanță juridică și de afaceri gratuite, reprezintă un impuls semnificativ pentru dezvoltarea noilor companii”, a menționat viceministrul Economiei, Dumitru Godoroja.

„Crearea incubatoarelor de afaceri în Regiunea de Dezvoltare Nord vor contribui la creșterea economică a regiunii. Acest fapt este esențial atunci când vorbim despre dezvoltarea regională. Or, după cum ne-am convins, experiența europeană ne arată exact asta”, susține directorul ADR Nord, Ion Bodrug.

Menționăm că, în luna septembrie curent, urmează a fi inaugurat primul incubator de afaceri în mediul rural din Republica Moldova. E vorba de incubatorul de afaceri din comuna Larga, raionul Briceni, în cadrul căruia ADR Nord a finalizat implementarea proiectului „Inaugurarea incubatorului de afaceri din comuna Larga - un factor important în activitățile privind măsurile active de ocupare a tineretului din regiune”.

Lucrătorii migranți și rudele acestora sunt invitați să aplice la Programul „PARE 1+1”

Organizația pentru Dezvoltarea Sectorului Întreprinderilor Mici și Mijlocii (ODIMM) anunță începutul celui de al treilea apel de finanțare în cadrul Programului „PARE 1+1”, la care sunt invitați toți lucrătorii migranți sau rudele lor de gradul I, care intenționează să lanseze sau să dezvolte o afacere existentă în R. Moldova.

ÎMPREUNĂ CREĂM VIITORUL ACASĂ!

Pentru detalii, vă rugăm să consultați pagina www.odimm.md, iar pentru informații adiționale nu ezitați să ne contactați la numărul de telefon (022) 211 673 sau (022) 225 001 sau să ne vizitați la sediul ODIMM: Chișinău, strada Serghei Lazo 48, oficiul 301.

Înregistrarea poate fi efectuată on-line, pe pagina www.pare.odimm.md, fie direct la sediul ODIMM.

Programul „PARE 1+1” oferă:

Consultanță și informații privind oportunitățile de dezvoltare a unei afaceri, proiectele desfășurate pe teritoriul țării, sursele de finanțare a unui proiect investițional, aspectele legislative ale activității antreprenoriale etc.

Cursuri antreprenoriale cu următoarele tematici: înregistrarea unei afaceri, management, marketing, contabilitate, planificarea afacerii etc.

Grant în sumă de până la 200 de mii de lei.

Monitorizare și consiliere.

Singurele cerințe necesare pentru înscrierea în Program sunt:

- ⇒ să fiți cetățean al Republicii Moldova;
- ⇒ să fiți lucrător migrant sau rudă de gradul I al acestuia;
- ⇒ să intenționați să inițiați o afacere sau să o dezvoltați pe cea existentă;
- ⇒ să dispuneți de resurse financiare din remitențe și să confirmați proveniența acestora (prin contract de muncă; certificat de confirmare a salariului/veniturilor; extras din conturi bancare; copiile dispozițiilor de transfer bancar, declarații vamale).

Documente ce justifică proveniența remitențelor:

- ⇒ contract de muncă;
- ⇒ certificat de confirmare a salariului/veniturilor;
- ⇒ extras din conturi bancare;
- ⇒ copiile dispozițiilor de transfer bancar;
- ⇒ declarații vamale.

Până în prezent, lucrătorii migranți au investit cu suportul „PARE 1+1” în diverse domenii de activitate: agricultură (sere, depozite frigorifice, ferme de animale), industrie (brutărie, materiale de construcție, mobilă, brichete), servicii, turism, construcții. Remitențele declarate în cadrul Programului provin în special de la lucrătorii migranți din Italia, Rusia, SUA, Portugalia, Spania și Irlanda.

Vizite în teren la proiectele din Corjeuți și Larga

Corjeuți, Briceni, 7 august 2013. ADR Nord a efectuat o vizită de control privind evaluarea procesului de implementare a proiectului „Reparația sectorului de drum local L-37 «Lipcani-Balasinești-Corjeuți-Târnova»”.

În cadrul unei ședințe ad-hoc, șeful Secției management proiecte, Constantin Bândiu, specialistul în elaborarea, implementarea și monitorizarea proiectelor Stella Buzuleac, și managerul de proiect, Vasile Patrașca, au discutat despre situația la zi a lucrărilor executate și încadrarea acestora în termeni, precum și despre completarea cărții tehnice.

Printre deciziile luate de comisia de control este și monitorizarea mai frecventă din partea managerului de proiect și APL Corjeuți a lucrărilor ce se execută de către operatorii economici.

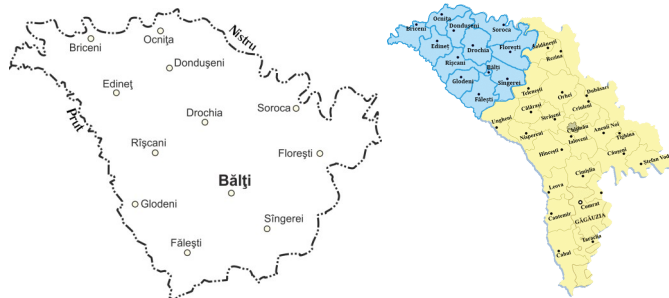
Larga, Briceni, 7 august 2013. În cadrul vizitei de monitorizare postimplementare la proiectul „Inaugurarea incubatorului de afaceri din comuna Larga - un factor important în activitățile privind măsurile active de ocupare a tineretului din regiune”, specialiștii ADR Nord s-au întâlnit cu primarul de Larga, Radu Urechean, pentru a discuta îndeplinirea unui șir de sarcini, potrivit procesului-verbal din 6 iunie curent: reparația sistemului de încălzire existent; amenajarea teritoriului și a interiorului centrului, incubarea rezidențelor, colaborarea cu ODIMM și inaugurarea incubatorului.

În rezultatul acestei vizite, membrii comisiei de monitorizare au constatat că APL Larga a reparat și a testat sistemul de încălzire existent și a efectuat lucrări de amenajare în interiorul centrului, precum și pe teritoriul adiacent incubatorului. În prezent, procesul de incubare a rezidențelor e în plină desfășurare. Totodată, Primăria Larga poartă discuții de colaborare cu reprezentanții ODIMM în vederea acordării suportului metodologic. Incubatorul de afaceri din Larga urmează a fi inaugurat în luna septembrie.

Vizite de monitorizare în cadrul proiector de dezvoltare regională în Regiunea Nord

Recent, un grup de specialiști de la Agenția de Dezvoltare Regională Nord au efectuat un șir de vizite în teren pentru a monitoriza, dar și a verifica mersul lucrărilor în cadrul a trei proiecte de dezvoltare regională. La vizitele în teren au participat șeful Secției management proiecte, Constantin Bândiu, și specialiștii în elaborarea, implementarea și monitorizarea proiectelor Liuba Băbălău și Stella Buzuleac.

Implementarea proiectelor de dezvoltare regională în fotografii

Otaci, Ocnița, 9 august 2013. În cadrul ședinței de lucru în contextul vizitei în teren la proiectul „Servicii calitative de apă și canalizare în orașul Otaci pentru un mediu curat în Regiunea de Dezvoltare Nord”, subproiectul „Construcția sistemului de canalizare și a stației de epurare”, s-a discutat despre respectarea termenilor de executare a lucrărilor conform graficului de execuție, precum și despre modalități de testare a sistemului de canalizare și necesitatea elaborării planului de asigurare a durabilității proiectului.

Pentru a se evita tergiversarea implementării activităților postimplementare din cadrul proiectului, ADR Nord va solicita de la Primăria Otaci planul de asigurare a durabilității proiectului.

Țaul, Donușeni, 9 august 2013. În cadrul ședinței de lucru în cadrul vizitei de control privind evaluarea procesului de implementare a proiectului „Reabilitarea monumentului istorico-arhitectural Conacul Pommer și a drumului de acces la parcul dendrologic din satul Țaul, raionul Donușeni” s-a discutat despre situația la zi a lucrărilor executate și încadrarea în termeni a executării lucrărilor, precum și despre completarea cărții tehnice.

Una din deciziile comisiei de monitorizare se referă la necesitatea accelerării lucrărilor, asta pentru a se respecta graficul de efectuare a lucrărilor.

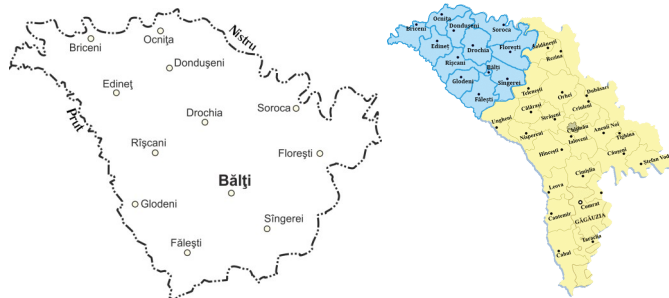
Sîngerei, 9 august 2013. În cadrul ședinței de lucru în contextul vizitei de control la proiectul „Finisarea construcției apeductului magistral Bălți-Sîngerei cu ramificații comunitare” s-a discutat despre evaluarea procesului de implementare a proiectului în conformitate cu planul de activitate al Guvernului pentru 100 zile și despre termenii de finalizare a lucrărilor de construcții în cadrul proiectului.

Comisia de control a decis ca ADR Nord să solicite operatorului economic să urgenceze procesul de executare a lucrărilor de construcții în cadrul proiectului, respectând termenii stabiliți conform contractului de antrepriză.

Vizite de monitorizare în cadrul proiector de dezvoltare regională în Regiunea Nord

Recent, specialiști Secției management proiecte de la Agenția de Dezvoltare Regională Nord au efectuat un șir de vizite în teren pentru a monitoriza și a verifica mersul lucrărilor în cadrul a 5 proiecte de dezvoltare regională.

Implementarea proiectelor de dezvoltare regională în fotografii

Bălți, 22 august 2013. În cadrul ședinței de lucru în cadrul proiectului „Susținerea dezvoltării sectorului privat și procesului de atragere a investițiilor în Regiunea de Dezvoltare Nord prin construcția rețelelor de apă și canalizare pentru subzona nr. 3 a Zonei Economice Libere (ZEL) Bălți”, s-a discutat despre acțiunile ce urmează a fi întreprinse în vederea începerii executării lucrărilor și despre termenele de executare a acțiunilor necesare pentru demararea lucrărilor.

Corjeuți, Briceni, 22 august 2013. Implementarea proiectului „Reparația sectorului de drum local L-37 «Lipcani-Balasinești-Corjeuți-Târnova»”.

Otaci, Ocnița, 21 august 2013. Implementarea proiectului „Servicii calitative de apă și canalizare în orașul Otaci pentru un mediu curat în Regiunea Nord”.

Țaul, Dondușeni, 21 august 2013. Implementarea proiectului „Reabilitarea monumentului istorico-architectural Conacul Pommer și a drumului de acces la parcul dendrologic din satul Țaul, raionul Dondușeni”.

Sângerei, 20 august 2013. Implementarea proiectului „Finisarea construcției apeductului magistral Bălți-Sângerei cu ramificații comunitare”.

Agenția de Dezvoltare Regională Nord

MD-3100, mun. Bălți, Piața Vasile Alecsandri, 8A

Telefon: +373 231 29779

Fax: + 373 231 61980

E-mail: comunicare@adrnord.md

Site: www.adrnord.md

ADR Nord, cu sediul în orașul Bălți, este o instituție publică necomercială, cu autonomie financiară, subordonată Ministerului Dezvoltării Regionale și Construcțiilor (MDRC) al Republicii Moldova. Împreună cu ADR Centru și ADR Sud, ADR Nord activează în domeniul dezvoltării regionale din aprilie 2010.

Scopul ADR Nord este de a contribui la dezvoltarea durabilă și echitabilă a întregii regiuni, urmărind reducerea decalajelor de dezvoltare a diferitor zone din regiune în favoarea locuitorilor ei.

Misiunea ADR Nord este de a mobiliza eforturile spre asigurarea dezvoltării socio-economice durabile a Regiunii Nord în baza normelor și standardelor europene pentru a asigura ea unui trai decent cetățenilor.

Prioritățile ADR Nord sunt:

1. Reabilitarea infrastructurii fizice;
2. Susținerea dezvoltării sectorului privat și a pieței forței de muncă;
3. Îmbunătățirea factorilor de mediu și a atractivității turistice.

REGIUNEA DE DEZVOLTARE NORD

Felicitare cu prilejul sărbătorii naționale Ziua Independenței

Agencia de Dezvoltare Regională Nord felicită locuitorii Regiunii de Dezvoltare Nord cu ocazia sărbătorii naționale Ziua Independenței Republicii Moldova.

Stimați concetățeni,

Avem onoarea și deosebita plăcere să Vă adresăm sincere felicitări și urări de bine cu prilejul sărbătorii naționale Ziua Independenței, pe care o vom marca la 27 august.

Noi suntem cei care trebuie să ne facem viața mai corectă, să simțim personal responsabilitatea pentru soarta țării, să consolidăm instituțiile democratice și să conlucrăm la dezvoltarea continuă a Republicii Moldova.

Cu acest frumos prilej, Vă urăm multă sănătate, fericire, bunăstare, perseverență și noi realizări în munca Dvs.

Administrația ADR Nord

ADR NORD

- Acest buletin informativ lunar (13 p.) a fost elaborat de Agenția de Dezvoltare Regională Nord.

- Vizitați [pagina ADR Nord din Facebook!](#) Și aici, ADR Nord vorbește cu Dvs.

- Vă așteptăm în grupul „Dezvoltare regională” din